Szombat

1941. november 29. XVII. évf. 273. sz.

Ára 10 fillér

Havonta 2.50, negyedévre 7.20 P

DÉLMAGYARORSZÁG

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Bárdossy miniszterelnök pénteken hazaérkezett Berlinből

Budapest, november 28. A MTI jelenti: *Bárdossy* László miniszterelnök többnapos berlini látogatásáról pénteken délben különvonaton visszaérkezett a magyar fővárosba. Vele együtt érkezett Budapestre *Jagow* budapesti német követ. A miniszterelnököt a keleti pályaudvaron ünnepélyes külsőségek között fogadták.

A különvonatról leszálló miniszterelnök elöször feleségét üdvözölte, majd kezetszorított a fogadására megjelentekkel.

Egy óra után megjelent a képviselőházban a miniszterelnök, aki a pályaudvarról egyenesen a parlamentbe hajtatott. A miniszterelnököt a Ház tapssal fogadta, majd Bárdossy László a folyosóra ment, ahol hatalmas gyűrű vette körül. A miniszterelnök közlései a folyosón rendkívül jó hatást tettek.

A kormányzó ur és Hitler táviratváltása

A MTI jelenti: Hitler a következő táviratot intézte a magyar kormányzóhoz:

„A kommunista internacionálé elleni egyezmény meghosszabbítása alkalmából, amelyhez hét további állam csatlakozott, fogadja Főméltóságod leszívélyesebb jókívánságaimat személyes jólétére és a magyar nemzet boldogulására."

A kormányzó a következő távirattal válaszolt:

„Hozzám intézett szívélyes jókívánatait nagyon köszönöm. Őszintén örülök, hogy Nagyméltóságod által kulturánk megmentéséért megindított mozgalomhoz új államok csatlakoztak. Ez alkalommal a magam részéről a legmelegebb jókívánságokat fejezem ki."

A miniszterelnök távirata Ribbentrophoz

Budapest, november 28. A MTI jelenti: Bárdossy László miniszterelnök Berlinből jövet, a német határ átlépése előtt a következő táviratot intézte Ribbentrop külügyminiszterhez:

»Midőn elhagyom a nagy Német Birodalom területét, ujból legmelegebb köszönetemet fejezem ki Nagyméltóságodnak azért a rendkivül szivélyes és barátságos fogadtatásért, amelyben engem részesitett. A berlini napok mély benyomást hagytak hátra bennem. A kommunista világellenség által veszélyeztetett népeknek ez a legutóbbi ünnepélyes megnyilatkozása mindig élni fog emlékezetemben, és szilárdan bizom ismét megpecsételt közös célkitüzéseink sikerében. Kérem birodalmi külügyminiszter urat, hogy mélyen átérzett köszönetemet a vezér és kancellár önagyméltóságának is tolmácsolni sziveskedjék. Őszinte együttérzéssel Bárdossy László.«

Bárdossy miniszterelnök vasárnap Szombathelyre utazik

Budapest, november 28. A MTI jelenti: *Bárdossy* László miniszterelnök feleségével, *Zsindely* Ferenc miniszterelnökségi államtitkár társaságában szombaton éjjel a Lél termeskocsival *Szombathelyre* utazik, ahol vasárnap délelőtt részivesz a Vas vármegye és Szombathely város Széchenyi-emlékünnepélyén.

Döntő tanácskozások Washingtonban és Tokióban

„A helyzet rendkivül komoly" — Erős japán csapatösszevonások Indokinában

Tovább fokozódtak a támadások Moszkva ellen — Páncélosok sulyos csatája Libiában — Gondar kéthónapos hősies ellenállás után beszüntette az ellenségeskedést

Berlin, november 28. A véderő főparancsnoksága közli:

— *Rosztovnál* és a *Donyec-kanyarban* repülőktől és páncélosoktól támogatott *heves szovjet ellentámadásokat vertünk vissza*, véres veszteségeket okozva az ellenségnek. Az arcvonal egyes helyein *még tartanak a harcok.*

— A keleti harctér *középső szakaszán áttörtünk erős ellenséges védőállásokat.*

— *Leningrád előtt* a német hadsereg nehéz tüzérsége sikeres tüzet zúdított hajócélpontokra. Harci repülőgépkötelékek éjjeli és nappali támadásokat intéztek a moszkvai és leningrádi katonai berendezések ellen.

Az Északafrikában dúló sulyos harcok során — különösen a *Tobrukból* megkísérelt ellenséges kitörések visszaverésekor — megint sok ellenséges páncélos kocsit megsemmisitettünk.

— Az angol légihaderőnek a La Manche-csatorna partmenti vidéke ellen intézett támadásai során négy ellenséges repülőgépet lelőttünk. Angol bombázó repülőgépek a november 28-ára virradó éjjelen *Nyugatnémetországban* támadásokat intéztek lakónegyedek ellen, különösen *Aachenben és Kölnben;* több lakóházat szétromboltak, vagy megrongáltak. A bombázásnak a lakosság körében áldozatai voltak. (MTI)

A német csapatok 50 kilométerre vannak Moszkvától

Stockholm, november 28. Az *Izvesztija* csütörtöki számában hangsúlyozza, hogy szükség van a német csapatok feltartóztatására, mivel azok *csupán 50 kilométernyire vannak Moszkvától* és ezzel komolyan fenyegetik a szovjetfővárost. A lap egyik tudósitója arról ad hirt, hogy nagyobb német haderő igyekszik átjörni a moszkvai tótól délkeletre.

Berlin, november 28. A keleti arcvonalról péntekre nagyon kevés hir érkezett. Jólértesült körök arra következtetnek, hogy a *Bock*-hadsereg Moszkva elleni előretörése *kielégitő eredménnyel folyik.*

A déli arcvonallal kapcsolatban közlik, hogy *Timosenkó csapatai Rosztov környékén ellentámadást kiséreltek meg*, amelyet azonban a német csapatok *visszavertek.*

Olasz jelentés a libiai harcokról és a gondari ellenállás beszüntetéséről

Róma, november 28. Az olasz haderők közleménye:

— Északafrikában a marmaricai csata csütörtökön hajnal előtt **kiujult és megszakitás nélkül, kérlelhetetlen szivóssággal egész késő estig folyt.** A középső körzetben, valamint a capuzzói erőd övezetében váltakozó heves támadások és ellentámadások a **két tábor páncélos egységei** és **gyalogos csapatai között**, ennek eredményeképpen az ellenfél tetemes kárt szenvedett emberben és páncélkocsikban, mig a tengely hadainak vesztesége nem sulyos.

— **Keletafrikában** az előző napokban végrehajtott előkészitő hadműveletek után tegnap hajnali *4* óra tájban az ellenség **heves rohamra indult a már minden oldalról szorongatott Gondar városa ellen.** Osztagaink, melyek a megvédendő terület kiterjedéséhez viszonyitva, számára gyengék és **hátrányos helyzetben voltak** és bár néhány gyarmati egység a heves földi és légi bombázások következtében **meggyengülve megadta magát**, szivósan küzdöttek állásról állásra, egészen délutánig, még akkor is, midőn az ellenséges csapatoknak **nagyszámu páncélos kocsik támogatásával sikerült benyomulni a helységbe.**

— Az ellenállási erőt tápláló minden utánpótlási eszköz hijján és abból a célból, hogy a telepes és benszülött lakosságot mentesitsék a további véráldozattól, a védelmi övezet főparancsnoka délután 2 órakor **elrendelte az ellenségeskedés beszüntetését.** Gondar derék védelmezői teljes egészében és becsületesen teljesitették a haza által rájuk bizott sulyos feladatot. (MTI)

A tárgyalások még nem szakadtak meg, de a helyzet nagyon komoly

Washington, november 28. A Német TI jelenti: Az *Associated Press* közli azt a rendelkezésére álló legjobb forrásból származó értesülést, hogy Washington *a kinai kérdésben a Japánnal való megegyezés minden lehetőségét kiküszöbölte* és azt a lehetőséget vetette fel, hogy *a csendesóceáni északamerikai kereskedelmi hajókat felfegyverzik.* Bár legmagasabb illetékes körökben azt mondták — folytatja a hirszolgálati iroda —, hogy a csendesóceáni és a távolkeleti béke érdekében folytatott tárgyalásokat *nem szakitották meg, a mostani helyzetet mégis rendkivül komolynak tekintik.* (MTI)

Róma, november 28. A Giornale d'Italia tudósitója szerint Roosevelt, Hull és a japán államférfiak háromnegyedórás megbeszélésen Roosevelt megerősitette az amerikai kivánságokat, amelyeket Tokióban előzőleg elfogadhatatlannak minősitettek. A japán megbizottak nem tehettek mást mint ismételten lehetetlennek nyilvánitották a kivánságok fontolóra vételét.

Washingtonban valószinünek tartják, hogy Kuruszu nagykövet néhány napon belül elhagyja Amerikát. Washingtonban nem tartják kizártnak hogy Japán rövidesen megtámadja a burmai utat hogy megakadályozza a Csang-Kai-Seknek küldött angolszász hadianyag szállitását. (MTI)

Riadókészültség a Csendes Oceánon

Newyork, november 28. A Német Távirati Iroda jelenti: Honolulu amerikai helyőrségét — mint az Associated Press jelenti — riadókészültségbe helyezték. (MTI)

Líbiában elesett Amerika műszaki megfigyelője

Róma, november 28. A *Lavoro Fascista* értesülése szerint a cirenaicai arcvonalon *elesett Delmerpar*, az Egyesült-Államok műszaki megfigyelője, akit azért küldtek az arcvonalra, hogy tanulmányozza az egyik újtipusú harci kocsi működését. *Ő az Egyesült-Államok első háborús áldozata.* (MTI)

Szabadságra indul Amerika ankarai nagykövete

Ankara, november 28. A Német TI jelenti: Az Egyesült-Államok ankarai nagykövete *két hónapi üdülési szabadságra* indul az Egyesült-Államokba. Diplomáciai körökben nagyon csodálkoznak azon, hogy egy fontos állomáshelyen lévő követ ilyen viszonyok között hosszabb lélegzetű üdülést kezd és ebből arra következtetnek, hogy az amerikai ankarai nagykövet *nem fog visszatérni szabadságáról.* (MTI)

Utazzon magánjellegü luxusbérautón

helyben és vidékre, kedvezményes áron! Olcsó alkalmi fuvarok temetésre és esküvőre. Kedvezményes órarendszer. További szives támogatást kér TARNOKI FERENC (Ritter utóda) bérautófuvarozó. Horthy Miklós u. 18a Telefon: 11—11.

Megkezdődött a felhatalmazási vita a képviselőházban

„Magyar földön csak magyar módra lehet uj életet teremteni" — mondotta az Erdélyi Párt vezérszónoka

Budapest, november 28. A képviselőház pénteken a felhatalmazási javaslatot kezdte tárgyalni. Cselényi Pál előadó ismertette a felhatalmazási javaslatot.

Imrédy Béla kétórás beszédet mondott. A miniszterelnök — mondta — nemrégiben azt mondotta, hogy rend, értelem és egy kis nélkülözés: ez az a három elem, amellyel meg lehet tartani az ország harmoniáját, békéjét és nyugalmát. Imrédy szerint ez lehet irányelve a belügyminisztériumnak, de nem lehet összkormányzati irányelv. Valamennyi üzemet kényszeriteni kellene arra, hogy az anyaggal és munkaerővel való takarékoskodás céljából vizsgálja át a munkamenetet. A zsidókérdés — mondotta — európai kérdés és európai megoldást fog nyerni. Ebbe a megoldási folyamatba Magyarország is belekapcsolódik, tehát előre kell megszervezni az intézkedéseket. Nagyon sok középfoku állás betöltéséről kell gondoskodni idejében és megfelelően.

Imrédy szerint az uj árpolitika a valóságban csak hatalmas árakkal dolgozó zugforgalmat idéz elő. A forradalmak kora lejárt Európában. Most a kiegyensulyozásnak és az ujjáalkotásnak korszaka következik. A koreszme a szocializmus. Legismertebb fajtája ennek a német nemzeti szocializmus. Ide tartozik, de mindezeknek előfutára a szegedi gondolat.

Lukács Béla arról beszélt, hogy a fajvédelmi gondolatot nem importáltuk külföldről, hanem magunkból termeltük ki és az Szegeden kapott szárnyat. Hallottam olyan ötletet, hogy a szegedi gondolatot nemzetszocializmussal kell megfiatalitani. Erre semmi szükség nincs, mert ez a szegedi munkaprogram a mi nemzetiszocialista programunk, amely megfelel annak a programnak, amelyet Németországban a nemzetiszocialisták megvalósitottak.

Azt mondotta, hogy lényegbevágó nagy különbségek a jobboldali pártok programja és a MÉP programja között alig találhatók. Büszkeséggel és szeretettel emlékezem meg — folytatta — honvédségünk felszereléséről, amely felszerelés folytán a mozgékonyságot és átütő erőt is biztositottuk.

Matolcsy Mátyás a kommunizmus szornyü pusztitásairól beszélt, majd kifogásolta, hogy a bankok és részvénytársaságok földet vásárolnak, az elmult évek során mintegy 87.000 hold föld került ezek birtokába. A kormányzat nem jár el tervszerüen a földkérdés megoldásánál, holott ez ma egyik legégetőbb problémánk.

Gróf Teleki Béla kijelentette, nem kétséges, hogy magyar földön csak magyar módra lehet uj életet teremteni. A szentistváni gondolat alapján áll. Akkor értelmezzük helyesen ezt a gondolatot — folytatta —, ha a vezetést minden téren a magyarságnak biztositjuk és a velünk együttélő nemzetiségeket is a magyar nemzeti gondolat szempontjából itéljük meg. Minden nemzetiségnek a magyar állameszmét kell szolgálnia. Gondoskodni kell a kormánynak a szórványmagyarság megerősitéséről. Örömmel hallotta a pénzügyminisztertől, hogy a fizetések rendezésénél fokozottabb mértékben veszik figyelembe a családvédelmet. A külföldre kivándorolt magyarok visszatelepitésének kérdésével kapcsolatban hangoztatta, hogy nemcsak a szomszédállamokból, de a világ minden részéből vissza kell telepiteni a kivándoroltakat és itthon megélhetést kell részükre biztositani. Kérte a miniszterelnököt, találják meg a legsürgősebb módját annak, hogy a délerdélyi magyarok elnyomása, zaklatása és minden jogtól való tudatos elzárása azonnal megszünjék. Az Erdélyi Párt programja azt mondja, hogy a magyar állameszmét magáévá tevő románok számára biztositani kell a jogokat, de mindezeket olyan mértékben, mint amilyen mértékben a romániai magyarság rendelkezik ezekkel a jogokkal. Öncélu magyar belpolitikára van szükség, amelyben megalkuvás nélkül tisztán és kizárólag a magyar szempontoknak kell érvényesülniök.

Vásáry István rámutatott arra, hogy a magyar társadalom igen nagy terhet kénytelen viselni. Látja azonban, hogy ez nem hiábavaló, mivel Magyarország területi épségének legalább egy részét helyreállithatta. A továbbiakban arról beszélt, hogy a termelés nincs kellőképpen megszervezve, mig a javak forgalma terén annál intenzivebb intézkedések történtek. Hibáztatja az egyházrendszert. Inditványozta, hogy pártközi bizottságot küldjenek ki az egyházak mindenféle tevékenységének felülvizsgálatára.

Kozi-Horváth József felszólalásában hangoztatta, hogy pártja a társadalomnak és a gazdasági életnek hivatásrendi alapon való organikus megszervezését kivánja.

Az elnök a vitát hat órakor félbeszakitotta. A legközelebbi ülés hétfőn lesz.

Ujabb sulyos földcsuszamlás a nagyváradi szőllőhegyen

Nagyvárad, november 28. Rövid egymásutánban *másodizben történt földcsuszamlás a nagyváradi szőllőhegyen.* Legutóbb, néhány hónappal ezelőtt indult meg a föld a nagyváradi szőllőhegyen: most tovább nyomult a Kőrös felé és újabb, hatalmas károkat okozott a szőllősgazdáknak. A megindult óriási földtömegek egészen a Kőrös partjáig zuhantak le s a folyó partján húzódó útat is több helyütt ellepték.

A földcsuszamlás képe valósággal megdöbbentő. A szőllők és gyümölcsösök között hirtelen támadt óriási szakadékok és valóságos hegyek keletkeztek, amelyeknek azelőtt hirehamva sem volt. A föld mélye kifordult, kénessárga felülete keletkezett. A föld még mindig mozog, *több, mint másfélkilométeres sza-kaszon csúszik előre és lehetetlen kiszámitani, hol áll meg.* Több szőllősgazda szőllője *teljesen eltünt*, az egyik szőllősgazdának nyolc és félholdas gyümölcsöséből csak másfél hold maradt meg. A legtöbb szőllőben száz-százötven méteres hasadékok tátonganak mindenfelé.

Párisi Nagy Áruház Rt.

Szeged (Csekonics- és Kiss-utca sarok)

MIKULÁSRA JÁTÉKOK:

Mozgó bádogjáték	—.28
Játék vasaló festett	—.28
Epitő játék fából, dobozban	—.28
Trombita fémből	—.28
Zenélő doboz	—.28
Ágyu ólomból	—.28
Könyv szines képekkel	—.28
Katona ólomból dobozban	—.38
Baba ágy, vagy bölcső fából	—.28
Edény kartonra varrva	—.38
Autó bádogból	—.28
Baba papir masséból	—.48
Modern faállat, kutya, ló, macska, nyul, stb.	—.58, —.48
Játék puska	—.48
Kard bádogból	—.78
Kocsi fából huzható	—.78
Kocsi lóval, fából	—.78
Huzós harmonika	—.78
Baba tömött testü öltözött	—.48
Mesés, vagy ifjusági könyv	—.68
Mérleg bádogból	—.58
Ágyu rugós	—.88
Motoros kerékpár felhuzós	—.88

ÉJFÉLUTÁNI TELEFONJELENTÉSEK

Zágráb, november 28. A „Frontarbeiter" jelentése szerint a horvát Usztasa szervezetnek jelenleg mintegy kétszázötvenezer tagja van. Az Usztasa zászlóaljak vezetői parancsot adtak ki, amely szerint az usztasáknak tilos mulatóhelyeket, vendéglőket és büfféket látogatni. Akiket ezeken a helyeken érnek, kizárják a szervezetből.

xxx

Berlin, november 28. A 13 hatalmi tanácskozásokkal kapcsolatban hangoztatják a Wilhelmstrassén, hogy ez a találkozás olyan fejlődést indított el, amelytől csak jót és szépet lehet várni. Kiemelik a Wilhelmstrassén, hogy a multban ilyen összejöveteleken a nagyok külön tanácskoztak a kisebb hatalmaktól, most azonban a nagyok és kicsinyek együtt cserélték ki véleményüket teljesen fesztelenül, függetlenül és a legteljesebb önállósággal, úgy, hogy ennél eszményibben nem lehet elképzelni ilyen tanácskozást. A Wilhelmstrassén elhangzott nyilatkozat szerint az antikomintern paktumhoz tartozó államok előbb-utóbb előreláthatólag nyilván egységes formában foglalnak majd állást a zsidókérdés ügyében.

xxx

Berlin, november 28. A hadihelyzettel kapcsolatban német katonai részről pénteken nem erősitették meg azt a hirt, amely szerint állitólag a tobruki brit erőkkel a brit főerők egyesültek volna. Olyen jelentés egyáltalán nem érkezett, amely ezeket a hireszteléseket alátámasztotta volna.

xxx

Stockholm, november 28. Londonból érkezett jelentések szerint ott komolynak tartják a japán-amerikai helyzetet és számolnak a tárgyalások megszakadásával. Ha ez bekövetkezne, akkor ebben az esetben további fejlemények következhetnek, amit jelez az a tény is, hogy Indokinában nagyarányú japán csapatösszevonások történnek.

Washington, november 28. Hull külügyminiszter kijelentette a sajtó képviselői előtt, hogy egyelőre nem tüztek ki ujabb időpontot a tárgyalások folytatására. Hivatkozott a továbbiakban arra, hogy Indokinában japán katonai csapat- és hadianyagösszevonások történtek. Tokióban péntekre összehivták a minisztertanácsot.

xxx

Zürich, november 28. A tokiói rádió péntek reggeli jelentés arról ad hirt, hogy a hivatalos japán szóvivő közlése szerint Washingtonban a tárgyalásokat folytatják.

xxx

Berlin, november 28. A „Frankfurter Zeitung" közli Fuzijamának, a japán kereskedelmi kamara elnökének beszédét. Fuzijama azt mondotta, hogy az ideiglenesen mutatkozó élelmiszerzavarokat csak az elosztás szervezetlensége és a szállitási nehézségek okozzák. A szállitási nehézségek oka pedig a jelenleg átmenetileg fellépett fütőanyaghiány.

xxx

Helsinki, november 28. Az »Ilta Tamona« közli, hogy Procope washingtoni finn követ állitólag olyan közlést tett volna a Fehér Ház körei előtt, hogy Finnország a kommunistaellenes szerződés aláirásával egyidejüleg nem vált további egyezmények tagjává.

xxx

Istanbul, november 28. Indokina, Franciaország és az afrikai francia gyarmatok között megszakadt a hajóösszeköttetés.

Jóváhagyta a belügyminiszter a városi tisztviselők beszerzési segélyét

A miniszter döntése értelmében a nyugdíjasok nem részesülhetnek a segélyben

(A Délmagyarország munkatársától) Amint ismeretes, a legutóbbi közgyűlés *a városi tisztviselők és nyugdíjasok részére* téli beszerzési segélyt szavazott meg. Kimondotta a közgyűlés, hogy beszerzési segély fejében minden tisztviselő és nyugdíjas *egyhavi illetményét kapja a fizetési pótlékokkal együtt.* Még mielőtt a közgyűlési határozat megszületett volna, a számvevőség gondoskodott róla, hogy a segély összegének kifizetésére rendelkezésre álljon a fedezet. Kiszámították, hogy mintegy *160.000 pengőt tesz ki* a beszerzési segély teljes összege.

A közgyűlési határozatot felküldték jóváhagyás végett a belügyminiszterhez, ahonnan pénteken délelőtt érkezett Szegedre a tisztviselők körében szívszorongva várt jóváhagyás. *A belügyminiszter jóváhagyta a közgyűlés határozatát, bizonyos változtatásokkal. Nem járult hozzá a miniszter, hogy a segélyt a nyugdíjasok részére is kifizessék, nem engedélyezte továbbá, hogy a fizetési pótlékokkal együtt utalják ki a segély összegét. A jóváhagyás csak a törzsfizetésre és a családi pótlékra vonatkozik.*

A számvevőség a jóváhagyás alapján elvégzi a szükséges számításokat, hogy mennyi a kifizetendő segélyösszeg. A számítások elvégzése után előreláthatólag a jövőhét derekán, *csütörtökön, vagy pénteken kerül sor a segély egyösszegben való kifizetésére.*

Ujabb 200.000 pengő államsegély az árvizkárosultaknak

A most kiutalt összegből háztelkeket vásárolnak a vízállásos helyen lakó károsultak számára

(A Délmagyarország munkatársától) Jelentette a *Délmagyarország*, hogy a Nép- és Családvédelmi Alap kebelében működő szegedi Közjóléti Szövetkezet szombaton délelőtt tartja igazgatósági ülését. Pénteken Szegedre érkezett dr. *Valkó* László szociális felügyelő, hogy az igazgatósági üléssel kapcsolatban megbeszéléseket folytasson dr. *Pálfy* József polgármesterrel, a szövetkezet elnökével és referáljon neki a szociális alap munkájáról.

Valkó László bejelentette a polgármesternek, hogy az árvíz által rombadöntött tanyai és külterületi házak építési anyagsegélyének kiutalása rendben folyik. A helyreállítási munkálatokra kiutalt 930.000 pengő államsegélyből eddig *800 károsult kérelmét elégítették ki* kölcsön-, anyag-, vagy készpénzsegély, esetleg mindhárom formájában.

Rendkívül nagyjelentőségű és fontos bejelentést tett ezután a szociális felügyelő. Közölte a polgármesterrel, hogy a belügyminiszter a szociális alap élén álló vitéz dr. *Bonczos* Miklós államtitkár javaslatára, méltányolva azt a nagy kárt és sok szenvedést, amellyel az árvíz a szegedi tanyai lakosságot sujtotta,

ujabb 200.000 pengő államsegélyt utalt ki Szeged számára.

Ezt az összeget *telekvásárlásokra* használják fel. Nagyon sok olyan károsult van ugyanis, akinek háza túlságosan nedves, vagy vízállásos helyen volt. Ezeket hiába építenék újjá drága pénzen, jövőre, vagy azután megint csak összedőlnének a nedves talaj miatt. *Ezért ezeknek a károsultaknak számára egészséges, száraz helyen telket vásárolnak a most kiutalt 200.000 pengő terhére és az újonnan vásárolt telken építik újra házukat.* Erre azonban már csak a jövő év folyamán kerülhet sor.

A polgármester rendkívül örömmel vette tudomásul a bejelentést és készséggel jelentette ki a szociális felügyelőnek, hogy a maga részéről mindent elkövet, hogy az anyagbeszerzési nehézségek, amelyek eddig az építkezéseket késleltették, elháruljanak.

A most kiutalt 200.000 pengő államsegéllyel együtt

Szeged ujjáépitési segélye 1,130.000 pengőre emelkedett.

Az egyes szociális körzetek között ez a legnagyobb segélyösszeg, amit hasonló célra eddig kiutaltak.

Leszedte az aranyfogakat a szájban dolgozó fogtechnikus

(A Délmagyarország munkatársától) Több feljelentés alapján a szegedi rendőrség pénteken őrizetbe vette *Oláh* István Hunyadi-tér 2. szám alatt lakó fogtechnikust. Oláh a szájban is dolgozott és rábeszélte megrendelőit, hogy *aranykoronás fogaikat cseréljék ki műfogra.* Többen leszedették az aranykoronákat, amelyeket Oláh eladott anélkül, hogy más fogakat csinált volna helyettük. A rendőrség többrendbeli csalás és sikkasztás gyanuja miatt őrizetbe vette és átadta az ügyészségnek.

AZ UJ MAGYAR ÓRIÁSFILM
BEMUTATÓJA VASÁRNAP
Korzóban
BOB HERCEG
SZILASSY LÁSZLÓ
SIMOR ERZSI
KOVÁCS KATÓ
BAJNAY GÁBOR
VIZVÁRY MARISKA
MAKLÁRY ZOLTÁN
BILICSI TIVADAR
GREGUSS ZOLTÁN
Jegyek elővételezése megkezdődött az első 7 napra! Telefon: 21-8-8.

Horvátországban kinevezték az első német főispánt

Macseknek igazolnia kell, honnan szerezte vagyonát

Zágráb. november 28. A *Hrvátski Narod* ismerteti azt a cikket, amelyet a *Schlesische Tageszeitung* közöl Horvátországról, amely szerint az *Usztasa szervezet* kebelében önálló német katonai alakulatok létesültek. Most azon dolgoznak, hogy hasonló német katonai alakulatokat létesítsenek a horvát hadsereg kebelében is.

A közelmultban kinevezték Horvátországban *az első német főispánt*, aki kettős esküt tett, először mint horvát állampolgár *Pavelics* államfőre, majd pedig mint német nemzetiségű ember *Hitler* vezérre tett esküt. Nagy ünnepséggel fogadták a gyógy- és fürdőhelyeken azokat a német katonákat, akik pihenés céljából érkeztek.

A horvát hivatalos lap számos horvát politikust felszólít, hogy *igazolja vagyona eredetét. Macseknak* és volt miniszertársainak is záros határidőn belül igazolnia kell, hogy miből szerezték mostani vagyonukat.

A lábbeli központ vezetősége

Budapest. november 28. A közellátási miniszter kinevezte a lábbeli központ vezetőségét. A központ elnöke vitéz *Csatáry* József nyugalmazott vezérőrnagy, ügyvezető dr. *Imre* Mihály, a Kereskedelmi Hivatal előadója. (MTI)

9 kivégzés Prágában

Prága, november 28. A Német TI jelenti: A prágai rögtönítélő bíróság pénteken szándékos rombolás, illetve hazaárulásra való előkészítés miatt *halálra ítélt négy prágai csehet, egy gyárost, egy mérnököt, egy géplakatost, egy számtisztet és egy prágai zsidót.* Az ítéleteket *végrehajtották.* (MTI)

Belvárosi Mozi
Szombattól keddig 5, 7, 9 órakor
A HALÁL BRIGÁD
A legnagyobb idegenlégiós film. — Az amerikai FOX filmgyár világattrakciója. Főszereplők:
Ronald Colmann,
Claudette Colbert és
Victor Mc. Laglen
És a legfrissebb
UFA HIRADÓ

Korzóban
Ma utóljára!
RAIMU és JACQUELINE DELUBAC
francia vigjátéka
AKI AZ IGAZSÁGOT KERESI

A közönség hangos tetszésnyilvánítás mellett hagyja el a
Széchenyi Mozi
nézőterét az
ÉLETRE ITÉLTEK
legujabb nagy magyar filmalkotás minden előadása után. Főszereplők:
JÁVOR PÁL, PETROVICH SZVETISZLÁV, ZÁDOR GYÖNGYI, HIDVÉGHY VALÉRIA
Kisérő müsor: LEGUJABB UFA HIRADÓ
Előadások 5, 7, 9 órakor

Fránkl Antal:

Helyzetképek egy falusi társadalmi osztály életéből

Nem akar ez az irás távolról sem szaktanulmány lenni, csak kiragad néhány szemlélő képet a maga leplezetlen egyszerüségében, a falusi élet mozzanataiból, elénk tárva egy társadalmi középosztályt, amely a maga reáutaltságában teljesiti nehéz felelősségteljes hivatását. Szerényen, csendben huzódik meg, őrt állva, becsületes kötelességtudással a maga helyén, nem várva senkitől sem elismerést, méltánylást sem. Még arra sem számithat, hogy munkájának gyümölcséből szerény megélhetést biztosithasson magának és családjának, csak tengeti napról-napra változatlan életét és ez, a közegészségügy egyik fontos tényezője: a falusi gyógyszerész.

Mindig egyedül müködik, mert segitőtárs tartására nem telik. Nincs egy percnyi szabadsága sem. Nincs pihenése. Minden időben készenlétben áll a gyógyulást kereső embertársai szolgálatára. Megtépázott idegei nem találnak megnyugvást ellankadt életkedve nem lelhet felfrissülést.

A pap, jegyző, tanitó dolguk végeztével élvezhetik szabadságukat, társadalmi életet élhetnek. Összejöhetnek délutánonkint a kaszinóban, ahol baráti körben megvitathatják az eseményeket, jut idejük egy kis szórakozásra is. Eljuthatnak az Isten házába, kielégithetik vallási érzületeiket... Egészen más azonban a gyógyszerész, aki különleges elbirálásban részesül. Ő csak a harang, templomba hivó, bugó, érces hangját hallgathatja és láthatja az előtte elvonuló hivőket, ünneplő, fekete ruháikban... Neki le kell mondania, minden kulturigényről. Sokszor betegen is, önfeláldozóan szolgálja a közegészségügy magasztos hivatását. Az ő rabságra itélt életét mindenki rendbenlevőnek találja. Neki csak kötelességei vannak, de az »emberi jogok«-hoz kevés a jussa.

*

Nem irói képzelet szüleménye ez, nem költött mese, hanem megtörtént valóság. Nagy szomoruság költözött a csendes, kis patika hajlékába. A legnagyobb csapás. A féltve őrzött angyal, a mosolygós arci kis gyerek, a legdrágább kincs, örökre otthagyta a szülőket, felszállt lelke az angyalok közé. Közelgett Halottak-napja. A marcangolt szivü apa, a falusi gyógyszerész, ugy vágyódott ki a temetőbe, csak rövid kis látogatást tenni az ő kis halottjához... Reáborulni a sirra... Megsimogatni a hideg keresztet... Napokon keresztül tépelődött, hogyan juthatna ki a temetőbe. Latolgatta az eltávozásával járható következmények esetlegességeit, hisz csak oly közeli az ut, nem nagy a távolság. Végre is felülkerekedett és győzedelmeskedett benne az atyai szeretet, a kegyelet. Eltávozott, otthagyva patikáját. Rajtacsipték, megbüntették. Tiz pengő pénzbirság, behajthatatlanság esetén egynapi elzárás. A paragrafusok sorában nem volt enyhitő körülmény található.

*

Ezt a másik falusi helyzetképet is a megtörtént valóság szolgáltatta. A gyógyszerészi közgyülések utóbbi éveiben megjelent egy magas, szikár öreg kortársunk. A kabát gomblyukában elhelyezett jelvényről tudtuk, hogy közülünk való, hozzánk tartozik. A közgyüléssel kapcsolatos társasvacsorákon és ebédeken szerényen meghuzódva, rendszerint külön asztalnál, magányosan ült. Ugy látszik, kedvelője volt a zajtalan életnek, a háboritatlan csendnek. Figyelemmel kisértem az öreg urat, feltünt tartózkodó magatartása.

Egy izben felkerestem étkező asztalánál, bemutatkoztam, látogatásomat szivesen fogadta. A későbbi években mintha már várt volna, meleg barátsággal köszöntött, elbeszélgetett velem, halk szóval, csendesen. A miskolci közgyülésen is részt vett. A »Böcögő«-vendéglő nyári kertjében volt a vacsora. Akkor is — szokás szerint — külön ült egy kis asztalkánál. Megtettem nála szokásos látogatásomat. Dusan lakmározott öreg kartársam. Az előételt sorjában követte a pecsenye, tészta, gyümölcs, sajt, feketekávé. Nem hiányzott a bor sem, finom butéliás, a miskolci avasból. Előtte feküdt egy doboz egyiptomi cigaretta, vastag staniolba csomagolva, diszes kiállitásban.

Többszöri látogatásom után felmelegedett, bizalmasabb, közlékenyebb lett, ugy látszik, megnyertem rokonszenvét. Elmondta, hogy a nyirség egyik kis falujában van gyógyszertára, ahol 46 éve müködik, mindig egyedül, sohasem volt segitsége. De erre nem is telhetett, a patika forgalma kicsi volt, de annál nagyobb a család: 6 gyermekkel áldotta meg az Isten. Sok cipő, ruha kellett és nevelni őket, városhelyen iskoláztatni mindet. De azért csak felnevelte őket. Egy fiát, aki már kész gyógyszerész volt, a hazának adta, nem jött vissza a harctérről. Már évek óta, ha a közgyülési meghivót olvasta, érthetetlen vágy fogta el: elmenni hazulról, el a kartársak közé. Eme, elérhetetlennek látszó óhaja aggkorára teljesült. A szomszédvárosból, egy jólelkü tulajdonos-kartárs felajánlott neki személyzetéből egy kisegitőt, dijtalanul, barátságból, hozzájuttatva őt nébánynapos szabadsághoz, amely neki egy pompás kirándulás, jótevő üdülés volt, felejthetetlen emlékekkel. Öreg volt már, nme volt duhajkodás, csak csendes élvezet.

E miskolci kirándulást még egy szerencsés véletlen körülmény is tetőzte. A szálloda udvari részén kapott szobát, mely a »Böcögő« kertjére nyilott és a pompás vacsora elfogyasztása után, pihenőre térve, a nyitott ablaknál, még tovább is hallgathatta a cigány andalitó muzsikáját. És e mélabus cigányzene mellett gondolata elszállt a nyirségi kis falucska patikájába, az édes otthonba, ahol a másik közgyülésig ismét rabélet jut osztályrészéül és következik ahol elhagyta: szerény koszt, olcsó cigaretta és sok-sok lemondás...

E szép kirándulásoknak, a kellemes és oly nehezen várt, bár csak néhány napra szabott szórakozásoknak immár vége. Gyászjelentés hozta a hirt, a nyirségi falusi gyógyszerész 73 éves korában meghalt. Most már nincs gond, nincs küzdelem, nincs többé elérhetetlennek látszo vágyakozás, csak csendes pihenés. Legyen is ebben háboritatlan része! A közgyülési látogatásomért hálás és figyelmes volt a jó öreg: névnapomkor mindig feikeresett néhány kedves sorral. Nem feledkezem meg róla. E kis irásom nemcsak a falusi gyógyszerész egy érdekes és jellegzetes alakját kivánta megrajzolni, hanem egyben veterán kartársam iránti kegyeletes érzésemet is kifejezésre óhajtottam juttatni.

Tömegesen vásárolják az erdélyi kötvényeket

November 4-én kezdődött meg az erdélyi nyereménykölcsön kötvényeinek jegyzései és már az eddigi eredmények is azt mutatják, hogy a közönség érdeklődése minden várakozást felülmul. Az ország minden részében tömegesen keresik fel a kötvényvásárlásra kijelölt helyeket, mégpedig nemcsak a vagyonosabb osztály, hanem a kisemberek is, akik megtakaritott kis tőkéjüket forditják a jegyzésre.

Hogy ez igy van, könnyen megérthető, hiszen

a magyar társadalomnak rég nem volt alkalma pénzét ilyen gyümölcsöző befektetésben elhelyezni.

A kötvény ára nem nagy, mindössze 200 pengő emellett 100 pengős fél, illetve 50 pengős negyed kötvények is vásárolhatók. A befektetett tőke 4 százalékos kamatot hoz, a kötvény bármikor szabadon értékesithető, mert hiszen nem névre szól és végül a kis tőkével a szerencsésebb kötvénytulajdonosok olyan nagyösszegü (egymilliós, háromnegyedmilliós, félmilliós, többszázezer pengős) nyereményhez juthatnak, amely egyszeribex dusgazdag emberré teszi őket.

A jegyzés karácsonyig tart, amennyiben a készlet a már is tömeges vásárlás miatt előbb ki nem merül.

Szeged rádiókészüléket és 500 pengőt küld a bácsjózseffalvai székelyek kulturházának

(A Délmagyarország munkatársától) Bácsjózseffalváról, a Délvidékre telepitett bukovinai székelyek egyik legnépesebb községéből kapott levelet dr. *Pálfy* József polgármester. A levelet dr. *Németh* Kálmán, a józseffalviak plébánosa irta.

„Nem zörgő irógépen kellene irnom ezt a pár sort — kezdi levelét a plébános —, azt az alvadtvér színü tintatartót kellene feltöltenem, amelyik a bukovinai Józseffalva tüzvészéig még kinosan szabályos szögletes üveg volt, három év előtt azonban 144 ház tüzörvényében alakot változtatott, hosszúkás stigmává olvadt: Jézus tenyérsebére emlékeztetve. Ő tenné tenyerét iróasztalomra, hogy ebből a drága masszából mártsak, amikor Szeged polgármesterének irok."

A költői hangú bevezetés után kijelenti a plébános, hogy *a Bácskába telepitett székelység örökre szivébe zárta Szeged városát*, amely a telepités lebonyolitása során napokig ellátta és minden jóval elhalmozta az átutazó csoportokat. A köszönet szavainak tolmácsolása után elmondja a levél, hogy a telepes székelyek azóta teljesen berendezkedtek falvaikban. Házaikat kicsinositották, *kaláka rendszer alapján szép kulturházat épitettek magúknak*, könyvtáruk is van, most már csak *a kulturház berendezési tárgyainak elkészitéséhez volna szükségük egy kis segélyre, azonkivül egy rádiót szeretnének*, hogy a kulturházban összegyülve hallgathassák a nagyvilágnak az éter hullámain át érkező üzenetét. Szemérmesen, szinte szégyenlősen azzal a kéréssel áll elő a plébános, hogy Szeged városa tegye lehetővé némi pénzsegéllyel kulturházuk berendezését, vagy pedig juttassa őket hozzá egy rádiókészülékhez. Azért mer ezzel a kéréssel előállni, — irja Németh plébános —, mert ismeri azt a szeretetet, mellyel a telepes székelység minden ügyét ebben a városban kezelik.

A polgármestert rendkivül meghatotta a plébános levele és *nyomban intézkedett, hogy a bácsjózseffalviak kérése teljesedésbe menjen.* Dr. *Pálfy* György kutlurtanácsnokot bizta meg, hogy a kérés teljesitésére a rendelkezésére álló kulturális alapból fedezetet jelöljön ki. Pálfy tanácsnok megtette javaslatát, olyan módon, hogy a *bácsjózseffalviak rádiót és kapnak, meg 500 pengő készpénzsegélyt is* kulturházuk berendezéséhez.

Pénteken délelőtt rádiókészülékekkel volt tele a polgármesteri hivatal előszobája. A polgármester kiválasztotta azt a hatalmas, ötlámpás, világvevő készüléket, amely a bácsjózseffalvi kulturház büszkesége lesz. A kiválasztott készüléket megvásárolták és az 500 pengővel együtt rövidesen elküldik Bácsjózseffalvára, ahol bizó székelyek várják azóta szivrepesve, milyen választ hoz nekik a posta Szegedről plébánosuk kérő szavára.

Volt jugoszláv miniszter a szerb erdei kommunisták között

Szigoru rendelkezések a fatolvajok ellen

Belgrád, november 28. Az *Obnova* újabb részleteket közöl a kommunistákkal folyó harcokról, amelyből kiderül, hogy a kommunisták soraiban harcol *Csvrkics* Vójó volt miniszter is. A kommunista foglyok és sebesültek elmondották, hogy Csvrkiccsal együtt, aki montenegrói, *sok montenegrói van* a banditák soraiban.

Az utóbbi időben mind több gyanus ember telepszik le a szerb fővárosban. A belügyminiszter rendeletet adott ki, amelynek értelmében *mindenki tartozik magát személyazonossági igazolvánnyal ellátni.* December 1-e után megszigoritják az ellenőrzést és akinél nem találnak személyazonossági igazolványt, azt *kényszermunkára utalják.*

Olyán miniszter rendeletet adott ki *az erdőpusztitás megakadályozására.* Felszólitotta azokat, akik az erdőségekből jogtalanul fát vágtak ki és vittek el, hogy *azt december elsejéig vigyék vissza*, ez esetben nem büntetik meg őket. Amennyiben a fát eladták, december 10-ikéig szogáltassák be a vételárat, mert különben *rögtönitélőbiróság elé kerülnek és kivégzik őket.* Elveszitik állásukat azok az állami tisztviselők, akik nem a jelentkezés sorrendjében utalnak ki tüzifát, hanem egyes személyeket előnyben részesitenek.

A néma harckocsi

(A honvéd hadituditó század közlése)

Három kemény katona és egy „sebesült" harckocsi a hőse annak a történetnek, amelyet a harckocsi szakasz parancsnoka és két páncélosa mesélt el a küzdelem utáni pihenőben.

Süppedős, felázott talajon törtek előre a harckocsik. Alattomos hínáros foltok váltakoztak sáros sávokkal. A század azt a parancsot kapta, hogy nyomja vissza az ellentámadásra készülő vörös gyalogságot. A bolsevisták első két hullámán mindent elsöprő irammal gázolt át az új magyar hadsereg érc-lovassága, a harckocsiszázad. A harmadik hullám előtt a leghevesebb elhárító tűzzel igyekeztek szorongatott helyzetüket menteni a vörösök. Páncéltörő ágyúk csattantak, nehézpuskák dörögtek s a felhős égen feltüntek a vörös vércsék is, a vijjogó Raták.

— Pokoli tűzbe kerültünk, — beszél B. István zászlós, a harckocsiszakasz parancsnoka. — Hirtelen erős rázkódást éreztünk s a következő pillanatban megálltunk. Vezetőm. H. János hátrafordult:

— Kilőtték az egyik első meghajtókereket! — jelentette.

Meg se tudtunk mocconni. A sűrű puska- és géppuskatűz lövedékei szakadatlanul kopogtak a páncélunkon. Rádiónk akkor még működött, tehát parancsot adtam vele a szakaszparancsnok-helyettesnek: minden körülmények között folytassa a támadást!

Mi ott maradtunk bénán, mozdulatlanságra kárhoztatva. A vörösök úgy látszik, azt hitték, hogy teljesen megsemmisítettek bennünket, mert egyideig nem lőtték tovább harckocsinkat. Természetesen nyomban át akartam szállni egy másik kocsiba, hogy tovább vezethessem szakaszomat, de az utánunk jövőket olyan pokoli tűzzel fogadták a vörösök, hogy abban hiba és őrültség lett volna megállniok. Inkább: Előre! Előre! Előre! Igy hát nem sikerült harckocsit váltanom. Közben hasztalan igyekeztem jelenteni a helyzetemet parancsnokomnak is, szerencsétlenségemre a rádióm is megsérült. Magunkra maradtunk hát vezetőmmel és lövészemmel, C. Lajos páncélossal. A páncéllemezeinken szakadatlanul záporoztak a golyók, egyébként azonban sejtelmünk sem volt a helyzetről. Nem tudtuk, hol vagyunk, merre vannak a mieink s vajjon nem az ellenség közepében állunk.

Utóbb ez a feltevésünk vált egyre valószínűbbé. A visszavonulásra kényszerített s szétszórtan visszaözönlő vörösök egyrésze ugyanis mellettünk húzódott vissza. Ezek látva a mozdulatlan harckocsit, mohón vetették rá magukat. Felugrottak a kocsira és ráncigálni kezdték az ajtókat. Amikor látták, hogy minden erőlködésük hiábavaló, kézigránátokat zúditottak a páncéllemezekre. Mindenáron felakarták robbantani a kocsit, de ez sem sikerült, mire dühösen és csalódottan tovább mentek. Ha sejtették volna, hogy a mozdulatlan harckocsiban emberek vannak, bizonyára tovább folytatták volna az ostromot . . .

Lassan sötétedett s minden elcsendesedett körülöttünk. A kocsiból azonban mégsem bújhattunk ki még, mert fogalmunk sem volt a helyzetről. Be kellett várnunk a sötétséget. Azt azonban elhatároztuk, hogy akármi történik is, nem adjuk meg magunkat . . .

Mire besötétedett, újra fellángolt, majd elcsitult közelünkben a harc. Megint várnunk kellett.

Némán hallgattuk a nehéz éjszaka furcsa, titokzatos neszeit. Minden pillanatban készen álltunk arra, hogy ha újra ránktámadnak, kitörünk és utolsó lehelletünkig küzdünk.

Néhány órát töltöttünk így és egyszerre csak újra lövéseket hallottunk. A harc harmadízben is kiújult . . .

Végre megvirradt.

Délelőtt tíz óra tájban ismét minden elcsendesedett.

Elhatároztuk, hogy elhagyjuk a kocsit és az erdőn átvágva útat törünk magunknak. Kinyitottuk a nyílásokat s alaposan körülkémleltünk. Aztán kiszálltunk s megindultunk. Körös körül néptelen volt a vidék. Csak messziről hallatszott az ágyuk dördülése és a géppuskák kelepelése. Már messze jártunk s mármár azt hittük, hogy eltévedtünk, amikor délfelé harckocsikat pillantottunk meg. Óvatosan közelebb mentünk s nagy örömmel láttuk, hogy a mieink! Kimerülten ölelkeztünk össze bajtársainkkal . . . Megmenekültünk . . .

— Még csak annyit fűzök hozzá a történethez — fejezte be a zászlós —, hogy századunk már a délelőtti órákban visszanyomta a vörösöket, akik rengeteg halott és sebesült hátrahagyásával elmenekültek. Sok foglyot és nagy zsákmányt ejtettünk. A harckocsiban természetesen mit sem tudtunk erről és órákat töltöttünk el bezárkózva s felkészülve a legvégsőkre.

Az izgalmas éjszaka emlékére a szakaszparancsnok pecsétgyűrűt csináltatott hűséges bajtársainak: a vezetőjének és lövészének. De a legfelsőbb helyen sem maradt el az elismerés . . .

4 százalékkal kamatozó

Erdélyi nyereménykölcsönök

a legkisebb összegben is a

SZEGEDI KERESKEDELMI ÉS IPARBANK-nál

jegyezhetők bármikor

P 1,000.000.— összegig terjedő nyeremények el.

1005, 2376 és 2852. számu telefonainkon szivesen adunk felvilágositást.

A jegyzett kötvényt pénztárunk azonnal kiszolgáltatja.

50 ezer pengő értékü erdélyi nyereménykölcsönt jegyez a város

A törvényhatósági kisgyülés pénteki ülése

(A Délmagyarország munkatársától) A törvényhatóság kisgyűlése pénteken délután tartotta novemberi ülését. Az elnöklő dr. *Tükats* Sándor főispán bejelentette, hogy *Hunyadi-Vas* Gergely, P. *Schneider* Vendel, vitéz dr. *Shvoy* Kálmán, dr. *Tóth* Imre és dr. *Thuróczy* Mihály kimentették magukat a kisgyűlésen való részvétel alól.

A kisgyűlés nyomban megkezdte a tárgysorozat tárgyalását. A csengelei erdő mellett létesítendő állami elemi népiskola munkálatait vállalatba adták Takács István, Németh András, Solymosi András, Szalma János, Dékány Pál, ifj. Csikós Ferenc és Chappon Géza vállalkozóknak. A szegénytemetések elvégzését ifj. Hegedűs Béla temetkezési vállalkozónak ítélték oda. A városi mérlegek és súlyok karbantartására három évre meghosszabbították Privinszky József szerződését.

Kimondotta a kisgyűlés, hogy a légoltalmi tűzoltósegédosztagok részére tehergépkocsit szereznek be, valamint 800 literes motorfecskendőt. Kardoss Géza színigazgató vigalmi adóját *10 pengő átalányösszegben* állapították meg.

Dr. *Kemenesy* Tibor tanácsnok előterjesztette a polgármester javaslatát, hogy *a város jegyezzen 50.000 pengő értékü erdélyi nyereménykölcsönt.* A kisgyűlés *egyhangúan elfogadta* a javaslatot, azzal, hogy a kölcsönt a szegedi pénzintézeteknél jegyezzék le olyan arányban, amilyen arányban a városi pénzek az egyes intézeteknél el vannak helyezve.

Vakmerő szélhámost keres a szegedi rendőrség

Hatósági nyomozónak adta ki magát, 3000 pengőt akart zsarolni

(A Délmagyarország munkatársától) A szegedi rendőrség feltűnő ügyben indított nyomozást. Szerdán este 7 óra tájban az egyik szegedi kereskedőnél megjelent egy ismeretlen fiatalember és *hatósági nyomozónak* mondotta magát. Bevezetőül közölte a kereskedővel, hogy a hatóságoknál nemzetgyalázás, kormányzósértés és árúhalmozás miatt eljárás indult és a nyomozás során neki erről most jegyzőkönyvet kell készítenie. Mielőtt erre sor került volna, az ismeretlen fiatalember *kiküldte a család minden tagját a szobából,* mert mint mondotta, az *ügy bizalmas természetü.* Az ismeretlen fiatalember és a nagykereskedő ezután leültek a szobában és megkezdték egy állítólagos jegyzőkönyv megszerkesztését. Az ismeretlen a hatás kedvéért meglehetősen lassan végzett, majd bejelentette, hogy „megpróbálja a dolgot elsimítani". Ehhez azonban *pénz kellene* és ha a kereskedő áldozna némi készpénzt, úgy *szívesen megcsinálja a dolgot.* Nem kisebb összegről lenne, mint *ezer pengőről.*

Két óra mulva a kereskedő legnagyobb meglepetésére újból megjelent lakásán az ismeretlen és bejelentette, hogy az az ismerőse aki el tudná intézni az ügyet, *kevesli az összeget és még kétezer pengőt kér.* A zsarolási manőver nem sikerült. A kereskedő azonal telefonált a rendőrségre. Az ismeretlen azonban ezt már nem várta meg, hanem gyors iramban eltávozott.

A szegedi rendőrség most nagy erélyel folytatja a nyomozást és máris olyan nyomon halad, amely arra enged következtetni, hogy *a szélhámos rövid időn belül kézrekerül.* A rendőrség felhívja a közönség figyelmét, hogy esetleges hasonló esetben *azonnal értesítse a rendőrséget.* A fiatalember körülbelül 24 éves lehet, szőke, 174—176 centiméter magas.

Elutazás miatt a következő jó állapotban levő tárgyakat eladom:

2+1 lámpás Telefunken-rádió asztalkával, 3 ajtós szekrény tükörrel, iróasztal, kártyaasztal, szőnyeg, porcellán- és zománcedények, pehelypaplan, párna huzatokkal és egy könyvtár 150 drb könyvvel. Megtekinthetők csak déli 12—2 óra között.

415 Szent György u. 12. KARSAI.

Levél Kopasz Márta grafikus-művészhez

KEDVES MŰVÉSZNŐ!

Mikor felliheglem az ötödik emeletre (ki hitte, hogy Szegeden 5-ik emelet is van), hogy felkeressem Magát és bepillantsak műhelyébe, eszembejutott a híres olasz grafikus és scenikus Antonio Furiga. Az ő római műhelyéhez is 5—6 szivdobogtató emeletet kellett megjárni, de mindannyiszor megérte a fáradtságot az a pár kellemes óra, mit a zseniális szinpadtervező színes körében, az igazi művész lelkes társaságában tölthettem. Lépesőjárást könnyitő, nosztalgikus visszaemlékezés volt ez csupán, de szinte misztikus varázsnak tünt, mikor körültekintettem Magánál. Láttam meg is lepte első kérdésem. Az »sok mozgalmas életü szines, játékos, komoly és derüs kis tempera kép, ami köröskörül annyi tehetséget sejtetően komolykodik a falakon, önkéntelen adta a kérdést: »Foglalkozik szinpadtervezéssel« Ahány kép, annyi kis szinpad. Remekül komponált szinen eredeti figurák élnek, mozognak. Valaha módomban volt beleiapozni nagyszerü szinpadi diszlettervező albumaiba és épp a fentemlitett olasz művész révén — aki a római Opera-Reale főscenikusa — tanultam meg becsülni és szeretni a képzőművészettel párosult iparművészetnek ezt a faját. Nála láttam a Maga kompozicióihoz hasonló mozgalmas életet. Nem megvetendő terület a szinház, tehetséggel kezelve tengeteg terepet ad oly bőfantáziáju tehetségnek, mint Maga.

Most, hogy eddigi munkásságát áttekinthettem, megértem kérdésemre adott válaszát: »Nem, eddig még nem is gondoltam szinpadra!«

Hogy is gondolhatott volna, hisz azt is csodálom, hogy nyulfarknyi életében honnan is szerezte az időt, melyben oly sokrétü, minőségileg és mennyiségileg is jelentős munkát végzett.

Alig pár éve annak, hogy a komolytekintetü, kis Kopasz Márta bátran nyujtotta a Szegeden tartózkodó fővárosi festőművésznek: Czencz János mesternek rajzocskáit, első szárnypróbálgatásait. Merész kis tatár arcán biztosan sugárzott már akkor is a hit és a lelkesedés, ami a mestert arra késztette, hogy továbbtanulásra ösztönözze. Ha ő most látná, részben kiforrott, részben forrongó tehetségét, önelégülten gratulálna saját magának. Nem hiába adott városunk 6 éven át tanulmányi ösztöndijat Magának, azt rátermettséggel és szorgalommal kiérdemelte. Már a kezdet is sokat igérő volt. A felvételi vizsga sikeréről a kitüntetésekkel végzett éveken át. Haranghy és Simay mesterek tanár keze alatt, már növendék éveiben is szép sikereket ért. Nem minden Iparművészeti Akadémistának jut osztályrészül, hogy képét a kultuszminisztérium vásárolja meg, valamint az sem, hogy komoly fővárosi folyóiratoknál, mint állandó illusztrátor szerepelhessen.

Becsülni tudom, hogy tanulmányai végeztével nem a felkinált fővárosi elhelyezkedést választotta, hanem hazajött közönyt törni! Grafikai lektornak hivták meg az egyetemre. Ez az állás talán nem sokat jelent anyagilag, mindenesetre megadta az első lehetőséget az indulásra. Immár 3 éve tanitja komoly bölcsészhallgatóknak, tudósjelölt kémikusoknak, orvosjelölteknek az izlést, a művészetek szeretetét, a mü élvezését! Mily sok arcképet festett ez idő alatt, — könnyed finomsággal, kellemes szinharmoniával és mily komoly munkát produkált a grafika minden ágában. Az exlibrisek tömege, mind remekbe készült fametszet és szines népmesekompozicioi, melegtelkü tervező és ösztönösen érző művészre valtanak.

Most serdülő iparosifjak jobb kézbe nem is kerülhettek volna az iparostanonciskolában. Jó forrásból kapják mesterségüket nemesitő művészi szaktudást, a mesterré avató disztingvált izlést. Az a sok kis nyomdász, könyvkötő, fényképész mesterjelölt magasabbrendü és leendő iparában hasznositható kulturát tanul. Örülök, hogy hivatásának érzi iparosságunk izlésnemesitését!

Remélem, Szegednek mind nagyobb rétege ismeri meg Magát és müvészetét, remélem eddigi szépszámu megrendelői mellé még többen sorakoznak, akik óhajtják otthonukban a vonalak jólező ritmusát, a szinek zsongitó harmoniáját, a grafikát, — a képet: a Müvészetet!

Hiszem, hogy elért sikerei és eredményei ujabb kutatásokra, továbbfejlődésekre ösztönzik s forrongva járja célja felé az utat, melynek nyomát mutatják majd: a finom arcképek, expressziv emlapok, komoly könyvillusztrációk, szimbolikus exlibrisek — egyszer talán a szinpad, a jelmez — és sok remek kis tempera kompozició!

Temesváry József

ART. KRUPP BERNDORF
Berndorfi alpakka
evőeszközök kaphatók 162
Hungária edényházban
Tisza Lajos körut 55,
(Mihályi fűszerüzlet mellett)

HIREK

Szegedi utmutató

A Somogyi-könyvtárban és az Egyetemi könyvtárban vasárnap és ünnepnap kivételével könyvtárszolgálat.

A Városi Muzeum egész évben nyitva.

Szolgálatos gyógyszertárak: Barcsay Károly Tisza Lajoskörut 32, Bulcsu Barna Kálvária-tér 7, dr. Löbl Imre Gizella-tér 4, Moldván Lajos Ujszeged, Vedres-u. 1, Selmeczi Béla Somogyi-telep IX. u. 489.

Szinház és mozik müsora: Belvárosi Mozi: A halálbrigád, Korzó Mozi: Aki az igazságot keresi, Széchenyi Mozi: Életre ítéltek, Városi Szinház; szombat délután: Három a kislány, este: Kék mazur, vasárnap délután: Kék mazur, este: Kék mazur, hétfőn: Becskereki menyecske.

— **16 fokos fagy Csikmegyében.** Marosvásárhelyről jelentik: Péntekre virradó éjszaka Csikmegyében 16, Marosvásárhelyen 11 fok hideget észleltek.

— **Rendelet a faszénforgalomról.** Budapestről jelentik: A Budapesti Közlöny szombati száma közli az iparügyi miniszter rendeletét a faszén szállitásának engedélyhez kötése tárgyában. A rendelet szerint faszenet közforgalmu vasuton, hajón (kompon, tutajon), gépjárműveken csak a széngazdálkodási bizottság által kiadott szállitási engedéllyel szabad szállitani. A közforgalmu vasutak, hajózási, valamint gépjárműfuvarozók csak akkor vehetnek át fuvarozásra, ha a feladó szállitási engedélyét bemutatja. A rendelet december 14-én lép hatályba.

— **Ötszáz orvosi állásra nincs jelentkező.** Budapestről jelentik: Bakay Lajos egyetemi tanár elnöklésével tartotta a budapesti orvosi kamara évi közgyülését. Az elnök megnyitójában az orvoshiány és az orvosi utánpótlás kérdésével foglalkozott. Rámutatott arra, hogy Magyarország területén ma több, mint 500 orvosi állás betöltetlen, mert nincs jelentkező. Az orvoshiány hátterében elsősorban a megnagyobbodott ország, a honvédelem nagyobb orvosszükséglete és az orvosi pályán két évtizede uralkodó gazdasági viszonyok állanak. Az orvoshiánynak a honvédelmi munkaszolgálat utján való pótlása nem jelentheti ennek a közegészségügyi és orvosképzési kérdésnek kielégitő megoldását. Tekintettel arra, hogy Magyarországon ma még csak viszonylagos az orvoshiány, az ügy megoldására az vezetne, ha a rosszul dijazott és ennek folytán üresen maradt állások javadalmazását lényegesen megjavitanák. Ilyen körülmények közölt elegendő számban jelentkeznének orvosok az állások betöltésére. Az orvosi kiképzés a középiskolákat is számitásba véve, 18—20 évig tart, lehetetlen tehát, hogy ilyen hosszu és költséges tanulmány után az orvosok kétszázpengős fizetést kapjanak. Több felszólalás után a gyülés állást foglalt az egyetemesen kötelező orvosi nyugdijbiztositás mellett. Fontos, hogy ezen a téren a kar az állam és a társadalom részéről támogatásban részesüljön.

— **A Budapesti Közlöny hirei.** A hivatalos lap pénteki száma közli, hogy a belügyminiszter kinevezte az országos szakorvosképesitő vizsgabizottság tagjait, közöttük dr. Kanyó Béla, dr. Kulcsár Ferenc, dr. Rávnay Tamás szegedi egyetemi tanárokat. Közli a belügyminiszter rendeletét az erdélyi területen kinevezett óvónői állások ügyében, a honvédelmi miniszter rendeletét, amely kiterjeszti a légoltalmi rendelkezéseket a visszafoglalt déli területekre. Megjelent az árkormányzós rendelete az élő és vágott baromfi és baromfitermékek legmagasabb termelői, kereskedői és fogyasztói árairól. — A kereskedelmi miniszter megengedte, hogy Makón január utolsó vasárnapját megelőző szombaton kirakodóvásárt, pénteken állatvásárt tartsanak továbbra is. A vásárok abban az esetben, ha Gergelynaptárszerinti ünnepre, vagy nemzeti ünnepre esnének, egy héttel előbb tartandók. — A honvédelmi miniszter pályázatot hirdet csendőr gazdászati tiszti próbaszolgálatra való felvételre. Orvost keres a simontornyai egészségház tüdőgondozó intézete. Ökörmező körorvosi állásra, Szedernye körállatorvosi állásra, a jászberényi Erzsébet közkórház segédorvost keres. — Pályázatot hirdet a »Horgosi Kárász-alapitvány« egy ösztöndijas helyre. — Megjelent a hivatalos lapban a szegedi Horthy Miklós-egyetem hirdetménye a második félévre való felvételről és beiratkozásról.

Hétfőn megindul az épitkezés a Horthy-telepen

(*A Délmagyarország munkatársától*) Jelentette a *Délmagyarország*, hogy a Közjóléti Szövetkezet szombati igazgatósági ülésén vállalatba adják a szociális alap pénzéből a Horthy-telepen épitendő házak munkálatait. Tekintettel azonban arra, hogy az épitési anyagok beszerzése később esetleg nehézségeket okozott volna a vállalkozóknak, úgy döntöttek, hogy nem várják meg a munkálatok odaitélésével a szombatot. Dr. *Pálfy* József, mint a szövetkezet elnöke, mivel az alapszabályok erre módot adnak, elnöki jogánál fogva már tegnap odaitélte a munkálatokat, hogy a vállalkozó az épitési anyagot leköthesse és mielőbb megkezdhesse a munkát. A munkálatokat a polgármester *Hajós* Sándor épitési vállalkozónak, mint legolcsóbb ajánlattevőnek itélte oda. Hajós vállalati ajánlata szerint egy ház épitése körülbelül 20.000 pengőbe fog kerülni. Ebben az összes ipari munkák benne vannak, természetesen a belső berendezés kivételével.

Hajós Sándor hétfőn megkezdi a Horthy-telepen a már felépitett városi házak szomszédságában az új házak földmunkálatait. A Közjóléti Szövetkezet egyelőre *hét ikerház* épittetését kezdi meg, a házakba a tavasz folyamán 14 sokgyermekes, szegénysorsú családot telepitenek be.

FERENCJÓZSEF
KESERŰVIZ

— **Két árdrágitót őrizetbe vett a rendőrség.** A szegedi rendőrség pénteken két árdrágitót vett őrizetbe. Az egyik özv. Kuglis Gyuláné 52 éves szegedi piaciárus, aki a meszes tojás darabját a megállapitott 16 fillér helyett 17 fillérért árusitotta. Kihallgatásakor elmondotta, hogy nem volt tudomása az árakról. Szél Imre 45 éves zákányi földmüves a fölözött tej literjét a megállapitott 12 filléres ár helyett 34 fillérért adta vevőinek. Mind a két árdrágitót kihallgatásuk után átkisérték az ügyészségre.

— **Halálozás.** Popon Tivadar nyug. pénzügyi ir. főtiszt, tart. főhadnagy f. hó 27-én elhunyt. Temetése 29-én délután fél 4 órakor lesz a városi közkórház halottasházából. 417

— **A csőszkunyhóban megfagyott egy öreg kolduspár.** Szabadkáról jelentik: Most derült ki, hogy a tiz nap előtti hóviharnak halálos áldozatai is voltak. Az egyik szentfülöpi gazda a földjén levő csőszkunyhóban, amit a hó teljesen eltemetett, két holttestet talált. A hó alól csak a hullák lábai látszottak ki. Értesitette a hatóságokat, megállapitották, hogy az idős házaspárt a hóvihar a szabadban érte utol és a vihar elől a kunyhóba menekültek, ahol megfagytak. A férfi 80 év körüli, az asszony 65—70 éves lehetett. Miután igazolóirásokat nem találtak náluk, kilétüket még nem sikerült megállapitani.

— **Addig játszott a kisgyerekkel, amig az a lábát törte.** A szegedi törvényszék Ungvári-tanácsa pénteken gondatlanságból okozott sulyos testisértés vétsége miatt vonta felelősségre Sebők János 19 éves szentesi lakost, mert februárban játék közben elejtette a négyéves kis Farkas Pétert és a kisfiu ennek következtében lábát törte. A kisgyereket a levegőbe dobálta, egyszer azonban nem sikerült elkapnia és ekkor történt a szerencsétlenség. A törvényszék 8 napi fogházra itélte, de az itélet végrehajtását próbaidőre felfüggesztette és egyben kimondotta a rehabilitációt.

— **A TISZA VIZÁLLÁSA.** A rendőrség szegedi révkapitánysága közli: A Tisza vizállása november 28-án reggel 7 órakor 358 cm. hőmérséklete 2 fok Celzius, a levegő hőmérséklete —3 fok Celzius volt.

— **A női betegségek gyógykezelésében a régbevált természetes »Ferenc József« keserüvizet** gyakran alkalmazzák, mert reggel éhgyomorra egy pohárral könnyen bevehető, rendkivül enyhe hasbajtó, hatása pedig gyorsan és minden kellemetlenség nélkül biztosan jelentkezik. Kérdezze meg orvosát!

Értesítés!

Likőrök
Rumok
és Pálinkák

gyári árban árusitását viszonteladók részére megkezdtem. Szives pártfogást kér

Sándor Béla italáruüzlete
a Főpostánál, telefon 25-56. 289

Torlódások elkerülése végett kérem a rendelést telefonon feladni.

— **Orvosi szakelőadások.** Az Egyetem Barátai Egyesületének orvosi szakosztálya Rávnay Tamás professzor elnökletével előadássorozatot tart. December 3-án a bőrgyógyászati klinika tantermében Kovács Margit: Méregtelenités avitaminozisban, Blazsó Sándor: A mérgezés és méregtelenités viszonya, Laki Kálmán: A véralvadás és Gerendás Mihály: A myosin szerkezete cimen tart előadást.

— **Janik-vendéglőben ma flekken és vargabéles.**

— **Kigyulladt a tehertaxi.** Pénteken délután 6 óra tájban a postaigazgatóság Tisza Lajos-körúti épülete előtt az egyik arra haladó tehertaxi kigyulladt. A taxi személyzete pillanatok alatt eloltotta a tüzet, mire a tüzoltóság kiérkezett, már nem akadt dolguk.

— **MUNKAKÖZVETITÉS.** Munkát kaphatnak a hatósági munkaközvetitőnél. Férfiak: 6 kovács helyben és vidéken, 1 reszelővágó vidéken, 1 késes vidéken, 1 fogtechnikus helyben, 1 villanyszerelő helyben, 1 faesztergályos vidéken, 2 asztalos helyben és vidéken, 1 bognár vidéken, 1 kosárfonó vidéken, 1 szijgyártó vidéken, 2 köteles vidéken, 9 cipész helyben és vidéken, 2 borbély helyben és vidéken, 10 pék vidékre katonasághoz, 1 nyomdai szedőgépmester helyben, 1 fiatal füszerkereskedőségéd, 2 kifutó, 1 kocsis. Nők: 1 fehérneművarrónő, 1 kaloposnő, 5 fodrásznő, 2 vendéglői kiszolgálónő vidékre, 1 kávéházi felirónő helyben, 2 kávéházi kiszolgálónő helyben, 2 kifutóleány, 7 mindenes, 5 mindenes főzőnő, 1 szakácsnő, 8 bejárónő, 1 ápolónő. Tanonchelyek: 2 kovács, 1 szabó, 1 borbély.

Disznótoros vacsora
párolt káposztával, ma és vasárnap este a
Baross étteremben
Suki Dezső énekel és muzsikál. 170

— **Mi ujság a budapesti élelmiszernagyvásártelepen?** A Magyar Vidéki Sajtótudósitó fővárosi jelentése szerint a november 21-től 27-ig terjedő héten az élő- és vágottbaromfi ára általában 10—20 fillérrel emelkedett, csupán a rántanivaló élőcsirke ára lett olcsóbb 10, a frissvágásu II. rendü áru 20 fillérrel. — A tojáspiacon továbbra is változatlanul a hivatalosan megállapitott legmagasabb árak voltak érvényben. A zöldség- és főzelékfélék piacán a hazai tisztitott karfiol ára 10, a fejes saláta ára 20, a sóska ára pedig 40 fillérrel csökkent. A többi árucikknél az árhullámzás a 6 fillért nem haladta meg. — A gyümölcspiacon a naspolya ára 10, a hazai gesztenye ára pedig 60 fillérrel emelkedett, viszont a szőlő ára 1 pengővel csökkent kilónkint.

Szeged sz. kir. város polgármesterétől.
61.656—1941. I. sz.

Tárgy: **A városi intézmények részére 1942. I. negyedében szükséges élelmicikkek szállitása.**

Versenytárgyalási hirdetmény

A városi intézmények részére 1942. január 1-től március 31-ig szükséges élelmiszerek szállitására 1941. évi december 11-én délelőtt 10 órakor a gazdasági ügyosztályban (Bérház, II. em. 22.) nyilvános versenytárgyalást tartunk s a beérkezett ajánlatokat ugyanezen napon és időben felbontjuk.

Ajánlati minta, vállalati és szerződési feltételek a gazdasági ügyosztályban (Bérház, II em. 21.) dijmentesen rendelkezésre állanak.

Az aláirt ajánlatokat sértetlen boritékban elhelyezve és pecséttel lezárva, fenti időpontig a városi iktató hivatalba (Városháza, földszint 14.) kell benyujtani. Az ajánlat boritékját a következő felirattal kell ellátni: »Ajánlat a 61.656—1941. sz. versenytárgyalási hirdetményben közölt élelmicikkek szállitására«.

Szeged, 1941. november 27.

Dr. Pálfy József polgármester.

Jószágtartó gazdák figyelmébe!

Ujitás a takarmányellátás terén. Vitamindús sütőtök héj, mázsánként P 8.—. Kapható HORVÁTH szeszfőzde, Gyulapüspök-telep. 407

Meghalt Kalmár Zsigmond,
a vásárhelyi közélet érdekes egyénisége

Hódmezővásárhely, november 28. (A Délmagyarország tudósitójától) Hódmezővásárhely társadalmának gyásza van. A város társadalma osztálykülönbség nélkül Kalmár Zsigmond rostagyárost gyászolja, aki a péntekre virradó éjszaka 82 éves korában, négyheti sulyos szenvedés után meghalt. Kalmár Zsigmond legendás alakja volt Hódmezővásárhely közéletének. A város apraja-nagyja tisztelő szeretettel viseltetett »Zsiga bácsi« iránt, aki hires volt jó szivéről, gavallériájáról és jótékonyságáról. Mindenkin segitett, aki kérő szóval fordult hozzá, hosszu élete folyamán vagyonokat költött el jótékonycélra. A világháboru alatt egymillió korona értékü hadikölcsönt jegyzett, 100.000 aranykoronára tehető az az összeg, amivel a háboruban elesettek özvegyeit, árváit segitette. Jótékonykodása a legujabb időben, a gazdasági válság idején sem szünt meg. Ötezer pengő költséggel bevezetette a kutvölgyi szanatóriumba a villanyvilágitást, harangot vásárolt a susáni református templom tornyába, saját költségén kikövezteti a Simonyi-utcát, ezenkivül minden jótékonysági akcióban elsőnek vett részt. Szenvedélyesen szerette Kalmár Zsigmond a müvészeteket, a müvészeket állandóan nagy összegekkel támogatta. A vásárhelyi festőknek valóságos mecénása volt. Régi meleg barátság füzte Móricz Zsigmondhoz, a nagy iró gyakran meglátogatta barátját Jókai-utcai házánál.

Mint rostagyárosnak, nemcsak Magyarországon, hanem egész Európában, sőt más világrészekben is ismert volt a neve. Már a század elején a nyugati államokba éppugy szállitott, mint keletre, Törökországba, Oroszországba is. A Kalmár-féle rostáknak mindenütt jó hirneve volt, legutóbb is Törökországból kapott megrendeléseket. Gyártmányaival sok dijat nyert külföldi és hazai kiállitásokon.

Hódmezővásárhelyen még ma is sok történet forog közszájon Kalmár Zsigmond kedves eseteiről, amelyek ilyen külföldi kiállitások alkalmával történtek meg vele. A világháboru előtti időkben, amikor egyszer Bukarestben állitott ki, jelezték neki, hogy kiállitását Ferdinánd király is meg fogja tekinteni. Tikkasztó nyári meleg volt a látogatás napján s a gavallér gyáros azon gondolkozott, hogyan kellene elviselhetővé tenni a királyi vendég számára a tikkasztó meleget. Sikerült is olyan ötlettel meglepnie a királyt, amire senki sem számitott. Amikor Ferdinánd megjelent a Kalmár-rosták között, Kalmár Zsigmond valamennyi rostát működésbe hozatta. A rosták szelelője kellemes hüvös levegőt és parfümillatot árasztott. Az történ ugyanis, hogy Kalmár Zsigmond parfümmel permeteztette be a rosták szelelőjét, hogy a királyt felüditse.

A háboru utáni román megszállás alatt a románok gyárát teljesen kifosztották, valamennyi rostáját elvitték, ugyhogy Kalmár Zsigmondnak mindent előlről kellett kezdenie. Ő azonban öregen is fiatalos munkakedvvel fogott hozzá a munkához és gyárát ujból felvirágoztatta.

Kalmár Zsigmond temetése szombaton délután 3 órakor lesz a Jókai-utcai gyászházból. Holttestét a katolikus temetőben helyezik örök nyugovóra felesége holtteste mellé. Halálát fián és leányán kivül a város egész lakossága gyászolja.

—oOo—

— **Hasznos találmány.** Füzy Vilmos szabadkai bádogárugyáros külföldön is szabadalmaztatta a jó hirnevü gazdaságos »Terma« nevü hőfokozóját, melyet bármilyen tüzelőanyaggal füthető kályhára lehet alkalmazni, amellyel a fele tüzelőanyagunkat megtakaritathatjuk. A nemzetgazdasági szempontból is igen hasznos »Terma« hőfokozójából már több, mint 6000 darab van forgalomban, a gazdasszonyok teljes megelégedésére. Kivánatra ingyen képes tájékoztatót küld. 305

— **Felmentették a gondatlanságból vádolt motorost.** Brechina Rezső mezőhegyesi lakos az elmult nyáron motorkerékpárjával a pitvarosi országuton elgázolta Sagát János 74 éves pitvarosi lakost, aki a gázolás következtében hetekig nyomta az ágyat. Gondatlanságból okozott sulyos testisértés vádjával pénteken vonta felelősségre a szegedi törvényszék. A tárgyaláson kijelentette, hogy nem érzi magát bünösnek, mert bár ő többször tülkölt és lassitott, az öregember vigyázatlansága okozta a balesetet. A kihallgatott tanuk igazolták a vádlott állitásait és bizonyitották, hogy Sagát János a saját hibájából szaladt neki a motorkerékpárnak. A törvényszék ennek alapján jogerősen felmentette Brechina Rezsőt.

SZINHÁZ ÉS MÜVÉSZET

Négy asszonyt szeretek
(Bókay János vigjátékának bemutatója)

Bókay János aránylag rövid szinmüirói pályafutása alatt legdivatosabb és legsikeresebb vigjáték irója lett a magyar szinpadnak. Első müvei komoly irodalmi igényekkel jelentkeztek, tavalyi vigjátéka, amelyet Szegeden pénteken este mutatott be a szinház, inkább bohózat, mint vigjáték, vagy legalább is annak sikerült, ennek azonban igazán kitünő. Bókay jól ért a közönség mulattatásához, csupa olyan alakokat rajzol, amelyek tetszenek a nézőtérnek. A »Négy asszonyt szeretek« alapötlete, hogy a szegény fiatal mérnök felesége négyféle alakban, mint feleség, titkárnő, szobalány és szerető veszi rá a nőbolond gazdag butorgyárost, hogy férjét jó fizetéssel szerződtesse, valószinütlen ugyan, de bohózatban helytálló. Alapjában véve a darab a legkitünőbb szinház és a szinészek, akik testreszabott szerepekhez jutnak, kedvükre kikomédiázhatják magukat.

A bemutató előadás szereplői alaposan éltek is ezzel a lehetőséggel. Könyves Tóth Erzsi, a szivesen látott vendégmüvésznő játékos kedvvel, változatos skálával alakitotta a négy alakban megjelenő feleség szerepét. A telt ház közönsége melegen ünnepelte a szegedi szinpad egykori kedvencét. Kertész Dezső, a vérbeli vigjátéki szinész megvesztegető modorában alakitotta a karrierista mérnököt. A darab legsulyosabb terhe a butorgyárost alakitó szinész vállain nyugszik. Ha a szinész nem tudja eléggé elhitetővé tenni az alak hiszékenységét, sőt butaságát, esetleg az egész darab összeomlik. Horváth Jenő jól oldotta meg ezt a feladatot, hiteles bohózati figurát formált a butorgyáros egész valószinütlen alakjából. Ordódy Gabi, Sipos Ila, Horváth Tivadar, Hedrich Éva és Horváth András több-kevesebb sikerrel illeszkedik bele az előadás menetébe. (—ász)

TŐZSDE

Budapesti értéktőzsdezárlat. A tegnapi kedvetlen hangulatot nyugodtabb megitélés váltotta fel, mivel a kinálat nem folytatódott, a megjavult kereslet következtében a részvények emelkedő árakon cseréltek gazdát. Az üzleti forgalom a tőzsdeidő folyamán csaknem teljesen erőssé vált, mivel a részvények a legtöbb papirban a napi megengedett határig emelkedtek. A tőzsde barátságos hangulatban zárult. Zárlati árfolyamok: Magyar Nemzeti Bank 370.—, Kőszén 885.—, Ganz 60.75, Izzó 390.—, Szegedi Kenderfonógyár —.—.

Zürichi devizazárlat. Páris 9.60, London 17.29, Newyork 431.—, Milánó 22.60 egynegyed, Berlin 172.52 fél, Szófia 5.25, Bukarest 2.25.

A Magyar Nemzeti Bank valutaárfolyamai. Szlovák kor. 11.45—11.75 (20 K-nál nagyobb cimletek kivételével, leu 1.95—2.05, lira 17.40—17.90, svéd kor. 81.70—82.70, svájci frank 79.60—80.60.

Budapesti terménytőzsdezárlat. A terménytőzsdén élénk forgalom mellett az összes cikkek árai változatlanok maradtak.

A budapesti terménytőzsde hivatalos árjegyzése. Buza 30.—, rozs 71 kg-os 28.—, árpa prima 65 kilogramos 24.50, II. r. 100 kg-kint 1.— pengővel olcsóbb, mint a Ia, zab 41 kg-os 26.50.

Csikágói terménytőzsdezárlat. Buza tartott. Dec. 113 egynyolcad—egynegyed, máj. 119, jul. 119.75, Tengeri jól tartott. Dec. 73 egynyolcad, májusra 79.5, jul. 81.25. Rozs tartott. Dec. 62 háromnyolcad, máj. 69.25, jul. 71.

Szeged sz. kir. város közellátási hivatala.
1258—941. k. é. szám.

Hirdetmény

A közellátási hivatal értesiti a fogyasztó közönséget, sütőiparosokat és kenyérelárusitással foglalkozó kereskedőket, hogy miután a hivatal alkalmazottainak a jegyek kikézbesitésével kapcsolatban más rendkivüli munkát is el kell végezniök, a kenyérjegyrendszer csak 1941. év december 8-án lép életbe, addig a kenyérkiosztás az eddigi módon történik.

Szeged, 1941. november 28.

Polgármester.

APRÓHIRDETÉSEK

Eladó
háztelkek, családi és bérházak, szőlő és szántó tanyásbirtokok

Háztelkek: 218 n. öl Kálvárianál 3000 P. 200 n. öl 4000 P. Körutonbelül 120 n. öl 10.000 P. 102 n. öl 15.000 P. Családi ház 3 lakással, kertes, Felsőváros 5500 P. Adómentes családi ház 2 szobás lakással nagy kerttel. Felsővároson 10.000 pengő. Adómentes családi ház 2 szobás lakással. Petőfi sugárutnál 12.000 P. Emeletes jó ház lakással, gázgyárnál 16.000 P. Emeletes jó ház 4 lakással, nagy kerttel, Kálvária utnál 15.000 P. Emeletes ház három szobás, fürdőszobás és 3 szobás lakásokkal Szentgyörgy térnél 36.000 P. Uri családi ház, 5 szobás, kertes, Kálváriánál 55 fontos lakás, pincés, ezer pengő. Emeletes ház, füszerüzlettel 5 lakással, forgalmas uton, 30.000 P. Adómentes emeletes ház, füszerüzlettel, 1 és 2 szobás, fürdőszobás lakással, laktanyánál, gyárnál 24.000 P. Adómentes em. ház. 2x3 szobás, fürdőszobás lakással 50.000 P. Belvárosi, szép, emeletes bérház, 2, 3, 4 szobás komfortos lakásokkal, a város legszebb részén, 85 ezer P. Belvárosi üzletes bérház, modern lakásokkal 150.000 P. 2 holdas szőlő, gyümölcsös Sándorfalván 9000 P. 18 holdas szőlő, szántó, kaszáló, 3 szobás tanyával Sándorfalván 25.000 P. 7 holdas szántó bánáti tanyával, műútnál 20.000 P. 80 holdas szántó erdő Halashoz közel 20000 80 holdas bánáti szántó prima, jó tanyával 170 ezer P. 120 holdas bánáti szántó, 3 szobás tanyával, ártézi kúttal 140.000 P. 6 holdas szőlő és gyümölcsös nagy felszereléssel, tanyával Királyhalmán 30.000 P. 20 h. szántó, gyümölcsössel, sok tanyaépülettel Felsőtanyán 45.000 P. Ujszegedi villa telkek, fürdőszobás villák. Alkalmi vételek.

Mézerné
F. M. irodánál, Horthy M. u. 2. (Kulturpalotánál.)

Bútorozott szoba

Szépen bútorozott szoba, teljes ellátással is kiadó. Bocskai u. 4. sz.

Különbejáratu bútorozott szoba fürdőszobahasználattal kiadó. Érdeklődni hétköznap délután, vasárnap délelőtt Londoni körut 13, emelet 3. ajtó.

Modern bútorozott szoba fürdőszoba és telefonhasználattal kiadó. Tudakozódni Miksáth K. utca 4, házmesternél.

Lakás, üzlethelyiség

KERESÜNK
1942 február 1-re
6—7 SZOBÁS
LAKÁST
— 3-szobás modern lakást vagy jó pensiót két személy részére. Victoria Biztositó, Szeged, Rudolf tér 13. Telefon: 27-72. 292

Keresek 4 szobás összkomfortos, földszintes, liftes I. em. lakást, — vagy elcserélném belvárosi főbérleti 3 szobás összkomfortos II. emeleti lakással. Cim a kiadóban.

Idősebb házaspár keres jobb családnál földszintes, tágas tiszta üres szobát fürdőszoba használattal, esetleg teljes ellátással december 31-re. Ajánlatokat »Saját bútor« jeligére a kiadóhivatalba kérek.

Foglalkozás

Azonnal kimegyünk rádiót javitani
Rádió Gyors-Service
ZAVIZA
villamossági váll., Feketesas u. 14. Telefon: 21-94.

Könyvelőnő, felvételik azonnali belépésre: »Gyakorlott« jelige a kiadóhivatalba.

SAPKA
tiszti-, egyen- és sportsapkák magánosoknak, egyesületeknek, diákoknak elsőrendű kidolgozásban legjobb anyagból jutányos árakon Szeiff Boldizsár sapkakészitő mesternél. Szabadka, Egressy-u. 1. Városi bérpalota. Vidékre is szállit. 304

Bedolgozó konfekciómunkás felvételik Kossuth Lajos sugárut 19.

Megbizható kifutó fiu, vagy leány azonnal felvételik. Lévay csemege üzlet, Széchenyi tér 2.

Fiatal, most felszabadult első éves segédet keresek füszer- és gyarmatáru nagykereskedésbe. Ajánlatot: B. L. jeligére a kiadóhivatalba.

Háztartási alkalmazott

Bejárónőt, megbizhatót, a délelőtti órákra december elsejére felveszek. Barabás, Wagner fürdő.

ADÁS-VÉTEL

ELADÓ BUTOROK, teljesen uj szobaberendezés, kombinált szekrény rekamie, párnázott székek, puff, nagy állványos lámpa. Megtekinthető Ilona u. 8. 287

Jókarban lévő bocskai télikabát 13—14 éves fiu részére eladó. Miklós Gyula, Feketesas u. 10. emelet 5. ajtó.

Azonnalra keresek perfekt gyors- és gépirónőt. Dr. Bogdán közjegyző.

Vadonatuj szürke női bunda eladó. Cim: Ideál tisztitóintézet, — Batthyány u. 2 sz.

Eladó férfi ruha, evőeszköz, komplett kerékpár. Kigyó u. 2 sz. Tejivó.

OLCSÓBB LETT A LIBAHÚS
comb zsirral kg. 3.80 P. egész liba 4 P. tisztitott aprólék, libazsirnak való legolcsóbban
RÓZSA,
Miksáth K. u. 5 sz., telefon 39-36. 332

Eladó tiszti egyenruha 2 nadrággal, egy fekete zakó csikos nadrággal, három drb felöltő, egy 41 férfi barna cipő, egy szmoking. Szabó, Kigyó u. 2.

Eladó 1500 tégla, 50x100 négyszárnyu befelé nyiló fél ablak, kéményfödő, kutvaház, 30x50 vasajtó, téglatörmelék. Munkácsi u. 1b.

Régi, jól bevezetett épitő- és tüzelőanyagkereskedés Szabadka központjában lakással együtt elköltözés miatt bérbeadó. Cim: Özv. Révai Dora, Szabadka, Lenkei utca 10.

Megbizottam részére — keresek jó karban lévő zongorát és pianót. — Készpénzzel fizetek. B. ajánlatot és cimeket: Zongora jeligére a kiadóba.

Vaskályha fűzőrekeszszel kiválóan fűt fával, szénnel, csövekkel eladó. Somogyi utca 11, házmesternél.

Vennék jókarban levő fürdőkádat. Rózsa, Miksáth K. u. 5.

KÜLÖNFÉLÉK

Eladó egy használt sparhert. Molnár u. 1.

Alföldi Utazók és Kereskedők Egyesülete
Pengős étterem
Leves, hus, főzelék, kihordásra is. Széchenyi-tér 15. 288

10.000 P kölcsönt az idős házaspár annak az ingatlannal rendelkező jobb családnak, ki földszintes házban tágas, tiszta, egészséges üres szobát ad teljes ellátással december 31-re. Ajánlatokat »Biztos garancia« jeligével a kiadóhivatalba kérek. Fiatal most felszaba-

SPORT

Özvegy a jobbhátvéd, Kalocsay a jobbfedezet, Jánosi a jobbösszekötő a SzVSE-ben a Kolozsvár ellen

A KAC csatársorát a szegedi Bonhyády irányitja — A SzEAC összetétele

Szombatra végre össze lehetett állitani a SzVSE-t a pontszerzési lehetőséget nyujtó Kolozsvár elleni mérkőzésre. Az összetétel bizonyára feltünést fog kelteni, de a vezetőségnek nem volt más választása, mert javitani akart a legutóbbi összeállitáson és mert Baloghy beteget jelentett. Mindenesetre a balszerencsesorozat ezuttal is érezteti hatását, mert a Kolozsvár ellen kiálló együttes sem az, amelyiket a legjobbnak mondhat a piros-kékek vezetősége. Ettől függetlenül győzelmet vár mindenki a vasutasoknál. Az uj összetételnek az a meglepetése, hogy Özvegyet visszatették a csapatba, de hátvédnek, visszakerült helyére Kalocsay és a temesvári Jánosi ezuttal fog elsőizben szerepelni az elsővonalban. Az összeállitás egyébként ez: Papp—Özvegy, Sajtos I.—Kalocsay, Varga, Sebők III.—Korányi II., Jánosi, Tihanyi II., Kecskés, Halasi.

Az összeállitással kapcsolatban meg kell még jegyezni, hogy Kecskés sem játszott a mult héten és Sajtos I. az ujvidéki mérkőzés óta nem szerepelt.

A kolozsváriak szombaton este érkeznek Szegedre és a következő csapatot állitották össze a mérkőzésre:

Endreffy—Hantz, Vass—Pál, Telegdy, Szabó II.—Reinhardt, Szántai, Bonyhády, Ferenczy, Brassay.

Az összetételből kitünik, hogy a kolozsvári csatársort a Szeged AK volt játékosa, Bonyhády dirigálja, a kaput pedig az az Endreffy védi, aki Szegeden járt és akivel a SzVSE tárgyalásokat folytatott.

Nemcsak az NB I. osztályu mérkőzés iránt, harem az előjáték, a SzEAC—Óbecse NB III. osztályu találkozó iránt is érdeklődés nyilvánul meg. A jóképességü óbecsei együttes ellen ebben az összetételben veszi fel a küzdelmet az egyetemi csapat:

Virág—Vass, dr. Tóth III.—Lakat, Zentai, Molnár I—Sebestyén, Török, dr. Tóth II., Kovács II., Devecseri.

*

A SzVSE—Kolozsvár és a SzEAC—Óbecse NB-mérkőzés jegyeit elővételi kedvezménnyel szombat este 7 óráig árusitja a Délmagyarország jegyirodája.

—oOo—

A BMÁVAG szerencsétől teszi függővé a Szeged elleni mérkőzését

A Szeged vasárnap reggel utazik Budapestre és a fővárosban csatlakozik az együtteshez Toldi és Kis. Tartalékként Bertók kiséri el a csapatot. A piros-fehérek nem becsülik le a tabella végén kullogó budapesti együttest annak ellenére, hogy az nem bizik a sikerben. Ezt igazolja Opata Zoltán edzőnek a nyilatkozata. Az edző közölte, bár a futballban mindent lehetségesnek tart, a Szegedet pompás együttesnek tartja.

— Ha a Szeged egy kissé gyengébb napot fog ki — mondja Opata Zoltán —, nekünk pedig egy kicsit fut a játék, könnyen lehetségesnek tartom a szegediek pontvesztességét, de ehhez egy kis szerencse is kell...

A BMÁVAG egyébként még nem állitotta összse csapatát a Szeged ellen, csak 13 tagu keretet jelölt ki. Érdekesége a várható összetételnek, hogy Kisuczky, a piros-fehérek volt jobbösszekötője balszélsőt fog játszani.

—oOo—

× **Az SzTK összetétele a B. Törekvés ellen.** Az SzTK futballszakosztálya összeállitotta csapatát a Békéscsabán, a B. Törekvés elleni mérkőzésére: Vámos—Komlódy, Tótpáter—Fixmer, Pakó, Tormay—Fáskerti (Honti), Kókai, Nagy, Kiss.

× **A Szeged levelét megirta...** Jelentettük, hogy a Ferencváros a Szeged megkérdezése nélkül fél 3 órás kezdésre kért és kapott engedélyt a december 7-i mérkőzésre. Tekintettel arra, hogy a Szeged a délutáni gyorssal vissza akar utazni és mert december 1-től kezdődően korábban, 2 órás kezdést állapitottak meg, a Ferencvároshoz és az MLSz-hez intézett levelében a 2 órai rendezéshez ragaszkodik. A Szegednek az a véleménye, ha a Ferencvárosnak anyagi érdeke fűződik a későbbi kezdéshez, akkor gondoskodjék róla, hogy a piros-fehérek elérjék az 5 óra tájban induló szegedi vonatot.

× **Az egyetemisták panasza a békéscsabai játékvezető és partjelző ellen.** A Békéscsabán megrendezett és 2:2 arányban eldöntetlenül végződött SzEAC—CsAK mérkőzéssel kapcsolatban felmerült szegedi panasznak érvényt akarnak szerezni az egyetemisták. A SzEAC vezetősége ugyanis levelet intézett az MLSz-hez és bejelentette, furcsának találja, hogy CsAK-mérkőzést olyan játékvezető vezesse, aki nemrég még tagja volt a kékfehéreknek és olyan partjelző segédkezzék neki, aki ma is CsAK-tag. A játékot Sálfalvy, a CsAK volt tagja vezette, partjelzője Kován, volt válogatott futballista. A SzEAC ezzel a bejelentésével meg akarja akadályozni, hogy a jövőben ilyen visszásság történjék.

× **A Hódmezővásárhelyi gimnázium—Makói gimnázium** Szent László-kupamérkőzést ujra kell játszani, mert a mérkőzés körül szabálytalanság történt. Az első mérkőzést a makóiak nyerték meg 1:0 arányban.

× **Tihanyit (SzAK) megoperálták.** Tihanyit, a SzAK tehetséges játékosát megoperálták. A fiatal futballistának lábán elhatalmasodott a visszér és emiatt volt szükség a műtétre. Az operáció jól sikerült és tavaszra ismét elfoglalhatja helyét a játékos a szegedi I. osztályu bajnokságért küzdő együttesben.

Szerkesztésért és kiadásért felel:
BEREY GÉZA
főszerkesztő.
a Délmagyarország Hirlap- és Nyomdavállalat rt. ügyvezető-igazgatója.
Szerkesztőség: Szeged, Kölcsey-utca 10. I. em. — Éjszakai szerkesztőség: Kálvária-utca 14. — Kiadóhivatal: Szeged, Aradi-utca 8. — Telefon (szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda): 13—68.
Kiadótulajdonos:
Délmagyarország Hirlap- és Nyomdavállalat Rt.

Nyomatott: ABLAKA GYÖRGY körforgógépén Szeged, Kálvária-utca 14. telefon 10—84.
Felelős üzemvezető: Ablaka István.

Előfizetőink havi **80** fillérért mindennap cserélhetnek könyvet a Délmagyarország Kölcsönkönyvtárában